

hed, at jorden er naturgiven, rejser såvel ud fra et etisk som ud fra et socialt synspunkt spørgsmålet om ejendomsretten til værdistigningerne på jorden.

Som helhed bliver Danmark ikke rigere, fordi Danmarks jord stiger i værdi. Men de, der ejer jorden, bliver rigere (og nogle af dem endog særdeles meget rigere), medens de, der må betale for at bruge jorden, bliver tilsvarende fattigere. Alle reale værdier skabes ved et produktivt samspil mellem arbejde og kapitalindsats, og jordens værdistigning er således udtryk for en omfordeling af værdier fra dem, der skaber værdierne ved arbejds- og kapitalindsats, til dem, der alene ejer jorden. Hverken ud fra noget etisk, ejendomsretligt eller socialt synspunkt lader denne omfordeling sig forsvare.

Når værdistigningerne på Danmarks jord siden 1960 både forholdsmæssigt og absolut har været så bemærkelsesværdig store, er forklaringen først og fremmest, at der i denne periode har været en meget betydelig produktionsstigning (velstandsfremgang), hvorefter altså en væsentlig del under de hidtil gældende vilkår for jordbesiddelse i Danmark gennem markedsmekanismen har kunnet omfordeles fra de værdiskabende arbejdere og kapitalejere til jordejerne. Den almindelige inflationære udvikling, kapløbet mellem lønninger og priser, har uden tvivl forstærket jordværdistigningerne derved, at forringelsen af pengeværdierne har stimuleret efterspørgslen efter »værdisikret« jord. Omvendt indgår jordens brug jo som en ikke uvæsentlig produktionsomkostning, og det lader sig derfor næppe afvise, at den mere spekulationsbestemte værdiopustning af jorden tillige udgør en selvstændigt medvirkende årsag til inflationen.

Undertiden søges jordproblemet bagatelliseret med påstande om, at de beløb, der er tale om, er af underordnet betydning i den totale samfundsøkonomiske sammenhæng. Dette er ikke rigtigt. De senere års værdistigninger på Danmarks samlede jordareal har tilnærmelsesvis svaret til investeringerne i hele det private erhvervsliv i samme periode, og de samlede jordværdier udgør vel nu omkring halvdelen af værdien af det private erhvervslivs samlede produktionsanlæg (ekskl. jord). Jordejernes løbende indtægt ved værdistigning på deres jord har i de senere år ligget nær ved, hvad Danmarks dominerende erhverv, industrien, i samme periode totalt har udbetalt som løn for medarbejdernes samfundsnyttige arbejde. Det må derfor være klart, at der også ud fra et alment samfundsøkonomisk synspunkt er god grund til at søge en tilbunds gående løsning på jordproblemet.

Specielle bemærkninger

Ad § 2: Jordværdiansættelserne skal som hidtil tage udgangspunkt i de konstaterede handelspriser på jord med fradrag for værdien af grundforbedringer.

Indførelsen af jordværdistigningsafgiften vil medføre en afdæmpning af jordprisstigningerne, idet afgiften indebærer en tilnærmelsesvis inddragelse af den del af jordværdistigningen, der ligger ud over den almindelige inflation.

Jordvurderinger foretaget på grundlag af handelspriserne vil derfor medføre jordværdiansættelser, der er lavere end de faktiske jordværdier. Dette forhold må tages i betragtning ved fastlæggelsen af afgiftsprocenten, jævnfør bemærkningerne til paragraf 4.

Ad § 3: Såvel ud fra fordelingspolitiske hensyn som ud fra hensynet til den danske økonomis balanceproblemer er det vigtigt, at der så hurtigt som muligt foretages indgreb mod de arbejdsfrie kapitalgevinster.

Som omtalt i bemærkningerne til paragraf 2 indebærer princippet om vurdering efter handelspris, dvs. en vurdering foretaget under hensyntagen til værdistigningsafgiften, at de fremtidige jordværdiansættelser vil være lavere end de faktiske jordværdier.

Ad § 4: Der foretages en årlig inflationsjustering af 1980-jordværdien før beregningen af afgiften. Dette medfører, at kun de reale jordværdistigninger beskattes, og der gøres således intet indgreb i jordejernes realformue pr. 1. april 1980.

Den årlige opjustering af jordværdierne tilsigter at forebygge oparbejdelse af et afgiftsefterslæb mellem vurderingerne og de dermed forbundne store springvise forøgelse af jordejernes udgifter efter hver ny vurdering. Med den efterhånden udstrakte anvendelse af elektronisk databehandling i forbindelse med vurderingsarbejdet skulle denne årlige justering ikke volde administrative problemer.

Såfremt det på baggrund af en yderligere fremtidig rationalisering og effektivisering af vurderingsarbejdet på et tidspunkt skønnes ønskeligt at overgå til årlige almindelige ejendomsvurderinger, bør nærværende lovs § 4, stk. 3 selvsagt ændres i overensstemmelse hermed.

Valget af en afgiftsprocent på 15 skal ses på baggrund af, at jordvurderingerne foretages under hensyntagen til afgiftens eksistens, jævnfør bemærkningerne til paragraf 2. Ifølge beregninger